

Joanna KONIECZNA-SERAFIN:

Fachsprachliche Lexikographie.

***Konzeptionen von bilingualen Wörterbüchern
der Fachsprache Wirtschaft für das Sprachenpaar
Deutsch und Polnisch.***

(= Studien zur Text- und Diskursforschung).

Berlin u.a. Peter Lang, 2018: 183 s.

W redagowanej przez Zofię Berdychowską i Zofię Bilut-Homplewicz serii Studien zur Text- und Diskursforschung ukazała się monografia Joanny Koniecznej-Serafin pt. *Fachsprachliche Lexikographie. Konzeptionen von bilingualen Wörterbüchern der Fachsprache Wirtschaft für das Sprachenpaar Deutsch und Polnisch*. Publikacja to opracowana redakcyjnie, uzupełniona i zmieniona dysertacja Autorki, której publiczna obrona odbyła się w 2012 roku w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Autorka w pracy podejmuje bardzo ważny wątek związany z dwujęzyczną leksykografią specjalistyczną i już w samym założeniu monografia stanowi oczekiwaną pozycję na rynku wydawniczym, wypełnia bowiem lukę w zakresie tego typu publikacji. Jest to kompleksowe opracowanie wskazanego w tytule pracy zagadnienia. Monografia składa się z pięciu obszernych rozdziałów, równie obszernej bibliografii, spisu ilustracji i tabel.

W rozdziale pierwszym Autorka kreśli szerokie tło badawcze. Omawia rozwój leksykografii specjalistycznej w perspektywie badań w Polsce. Część ta ma charakter przeglądowy i jest doskonale udokumentowana. Na szczególne podkreślenie zasługuje kompletny przegląd opracowań naukowych, w których wspomniana tematyka była w części podejmowana. Autorka, opierając się na bogatej literaturze przedmiotu, słusznie wskazuje na dwa etapy rozwoju leksykografii specjalistycznej i przed-

stawia w tym zakresie krytyczną ocenę wspomnianych opracowań leksykograficznych. Dokonany wstępny i ogólny podział słowników koresponduje z oczekiwaniami czytelnika. Kolejne fragmenty rozdziału pierwszego są poświęcone rozważaniom teoretycznym, które stanowią podstawę analizy. Autorka definiuje tu pojęcia takie jak „leksykografia”, „leksykografia specjalistyczna”. W części tej zawarty jest również syntetyczny rys historyczny dotyczący początków i rozwoju leksykografii. Sporo miejsca Autorka poświęca również rozwojowi leksykografii polskiej i niemieckiej oraz ewolucji koncepcji leksykograficznych w Polsce i Niemczech.

Przedmiotem zainteresowania Joanny Koniecznej-Serafin w drugim rozdziale monografii jest leksykografia zorientowana na użytkownika. W świetle analizy część ta wydaje się szczególnie wartościowa, zwłaszcza że słowniki dwujęzyczne zostały poddane badaniu. Czytelnik odnajdzie tu również definicje i modele *języków specjalistycznych*. Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza syntetyczny charakter omówienia wspomnianego zagadnienia w świetle bogatej literatury przedmiotu. Autorka podejmuje również próbę ulokowania słownika specjalistycznego w grupie opracowań tego typu i dokonuje porównania właściwości tego pierwszego z encyklopedią. Wskazuje także na właściwości słownika specjalistycznego, które wynikają z kręgu odbiorców. W tej części monografii Autorka formułuje również pytanie badawcze dotyczące natury słowników specjalistycznych. Podejmuje bowiem rozważania, czy słownik specjalistyczny jest gatunkiem tekstu. W tym celu omawia w syntetyczny sposób kryteria tekstualności i podejmuje próbę odniesienia ich do słowników specjalistycznych. Uzupełnieniem rozważań jest część poświęcona funkcjom słowników.

W rozdziale trzecim Joanna Konieczna-Serafin zajmuje się strukturą słowników. Wskazuje na klasyczny model trzypoziomowy: makro-, medio- i mikrostruktury. Te rozważania stanowią podstawę do kompleksowego opisu budowy artykułu hasłowego. Na szczególne podkreślenie zasługują tu: doskonała znajomość literatury przedmiotu oraz precyzja opisu.

Rozdział czwarty ma charakter empiryczny. Przedmiotem analizy porównawczej są dwujęzyczne słowniki specjalistyczne w zakresie języka ekonomii. Autorka porównuje 11 niemiecko-polskich i polsko-niemieckich słowników specjalistycznych, które ukazały się w latach 1992–2013. Podstawowe kryteria porównania to: funkcje, budowa, cel, lematyzacja, semantyzacja. Celem analizy porównawczej jest przedstawienie budowy słowników oraz ich ocena pod kątem przydatności dla odbiorcy. Omawiając funkcje słowników dwujęzycznych, Autorka zaznacza na wstępie, że decydującą rolę odgrywa tutaj cel słownika, dzięki któremu możliwy jest podział opracowań tego typu na aktywne i pasywne. Obszerna część

tego rozdziału jest poświęcona analizie makrostruktury. I tutaj Autorka wykazuje się znakomitymi umiejętnościami badawczymi, w tym analitycznymi. Opis jest bowiem syntetyczny i kompletny. Uzupełnieniem analizy jest badanie lematyzacji jednostek mono- i polileksykalnych.

Monografię zamykają wnioski, w których Autorka dokonuje syntezy przeanalizowanego materiału w odniesieniu do sformułowanych we wstępie pracy założeń. To również dezyderaty w zakresie leksykografii.

Monografia Joanny Koniecznej-Serafin to bardzo ciekawa pozycja na rynku wydawniczym i zarazem bardzo wartościowa analiza wybranego aspektu leksykograficznego. Na podkreślenie zasługuje fakt, że jest to pierwsze tak obszerne opracowanie, w którym zaproponowano wzorcowy model opisu i analizy słowników specjalistycznych. Analiza została przeprowadzona prawidłowo, a bogaty materiał badawczy pozwala na weryfikację tez stawianych przez Autorkę. Przystępny i klarowny język pracy powoduje, że krąg odbiorców publikacji może być bardzo szeroki. Równie szerokie wydają się możliwości wykorzystania wyników przeprowadzonego badania i to nie tylko, jak wskazuje Joanna Konieczna-Serafin, w zakresie leksykografii dwujęzycznej. To doskonały punkt wyjścia do prowadzenia szeroko zakrojonych badań we wspomnianym zakresie i sformułowania kolejnych problemów badawczych.

Joanna Szczęk

Ⓓ <http://orcid.org/0000-0001-8721-6661>
Uniwersytet Wrocławski, Wrocław